

Utredning

Hantering av utbetalning av ersättning samt påskrift av fakturor

Storfors kommun

KPMG AB

2019-12-20

Antal sidor 26

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och uppdrag	3
1.1	Avgränsningar	3
2	Sammanfattning	4
2.1	Avtal mellan kommun och stiftelse	4
2.2	Uppföljning av avtal	4
2.3	Ersättningar till ekonomichef och Kommunalråd	4
2.4	Underskrift och attest	5
2.5	Oegentligheter	5
3	Styrande regelverk, dokument och avtal	6
3.1	Revidering av stadgar för Stiftelsen Björkåsen	6
3.2	Arvodesbestämmelser för förtroendevalda inom Storfors kommun	6
3.3	Anställningsavtal tjänsteman Storfors kommun	6
3.4	Riktlinjer för bisysslor inom kommunen	7
3.5	Utdrag ur medarbetarsamtal med ekonomichefen	8
3.6	Avtal mellan Storfors kommun och Stiftelsen Björkåsen avseende tjänster	9
3.7	Vad Stiftelsen Björkåsen önskar köpa av Storfors kommun 2016, samt förändringar från tidigare avtal	10
3.8	Sammanträdesprotokoll – Stiftelsen Björkåsens beslut	11
3.9	Attestförteckning för Stiftelsen Björkåsen	12
3.10	Delegationsordning Stiftelsen Björkåsen	12
3.11	Bakgrundskontroll – Ekonomichef	13
3.12	Kontroll av leverantörsregister	14
3.13	Brottsbalken 14 kap 1§ Urkundsförfalskning	15
4	Iakttagelser från utredningen	16
4.1	Inledning	16
4.2	Kontroll utförd av leverantörsregistret	16
4.3	Påskrift med kommunrådets namn	18
4.4	Sammanträdesprotokoll Stiftelsen Björkåsen – Angående ersättning	19
4.5	Utbetalning av ersättning till Kommunalrådet	20
4.6	Utbetalning av ersättning till ekonomichefen	21
4.7	Bisyssla anmäld till kommunen	21
5	Analys	22
6	Slutsats	25

1 Bakgrund och uppdrag

I samband med NWT:s granskning kring utbetalningar i Stiftelsen Björkåsen belystes att ekonomichefen förfalskat Kommunalrådets namnteckning.

Storfors kommun har anlitat KPMG för att genomföra en utredning. Syftet är att undersöka och granska hanteringen av ersättning för arbete med bostadsstiftelsen Björkåsen. KPMG ska även undersöka hur berörda avtal mellan Storfors kommun och bostadsstiftelsen Björkåsen efterlevs. Kontrollera om hanteringen av ersättning följt den upprättade attestordning samt kommunen och stiftelsens regelverk gällande ersättning. Utredningen ämnar även att granska om några oegentligheter förekommit samt om de i så fall varit av engångskaraktär. Granskningen omfattar enbart tidsperioden 2018/2019 men tidigare händelser av relevans för uppdraget kan komma att granskas.

Frågor som belyses i granskningen är huruvida hanteringen av ersättning för arbete med bostadsstiftelsen Björkåsen, avtal mellan Storfors kommun och bostadsstiftelsen Björkåsen efterlevs, samt om gällande attestordning och kommunens regelverk har efterlevts. Kommunen vill även ha ett svar om eventuella oegentligheter bedöms ha förekommit.

Utredningen har bedrivits genom dokumentstudier innehållande analys av fakturor, granskning av avtal, interna regler och policys samt intervjuer. Följande personer har intervjuats; Storfors kommunchef, Kommunalrådet, ekonomichef och andra personer med insyn i kommunens verksamhet och i det inträffade som föranledde ekonomichefs avgång.

Uppdraget är inte en revision eller översiktlig granskning enligt ISA (International Standards on Auditing) och kan därmed inte jämföras med en lagstadgad revision. Resultatet av vårt arbete begränsas till slutsatser kring den information och material som tillhandahållits inom ramen för uppdraget.

KPMG lämnar inte rekommendationer om hur kommunen bör agera utifrån den information som framkommit i utredningen. Det är kommunen som ansvarar för de slutliga bedömningarna av de omständigheter och sakförhållanden som framkommer i denna rapport samt för de beslut om åtgärder som kan komma att vidtas med hänvisning till denna rapport. KPMG ansvarar inte för att uppdatera innehåll eller slutsatser i denna rapport efter tidpunkten för dess avgivande.

1.1 Avgränsningar

Rapporten avser enbart granska ovanstående frågeställningar kring överträdelse av befintliga riktlinjer och regelverk, kartläggning av inblandade samt om anställda och förtroendevalda fått ersättning för arbete kopplat till stiftelsen. KPMG:s granskning undersöker och lyfter fram rekvisit som ligger till grund för en juridisk bedömning men KPMG kommer inte själva göra den slutgiltiga juridiska bedömningen. I media har även en rad andra frågor belyst samband med händelserna såsom försäljning av marken mellan stiftelsen och ett kommunalt bolag. Rapporten kommer inte att beröra detta.

2 Sammanfattning

Utredningen har inkluderat analys av relevanta styrande dokument och policys, relevanta avtal, genomgång i redovisningssystem av kostnader kopplade till utredningen, analys av utställda fakturor, samt annan relevant intern dokumentation och aktuella externa regelverk. Utredningen har också inkluderat intervjuer med Kommunalrådet, kommunchefen, ekonomichefen, personalchefen, vice styrelseordförande i stiftelsen samt kommunrevisorer.

2.1 Avtal mellan kommun och stiftelse

Kommun och stiftelse har ett avtal från 2010 avseende tjänster stiftelsen köper av kommunen. När stiftelsen år 2016 genomför förändringar i sin egen administration avslutas inte det tidigare avtalet med kommunen men båda parter agerar efter de nya förutsättningarna. När stiftelsens behov återigen ändras under slutet 2017 upprättas inte något nytt avtal mellan kommun och stiftelse som reglerar vem som skall göra vad samt vilken ersättning som skall utgå för genomförd tjänst.

2.2 Uppföljning av avtal

Kommunen brister i att efterleva det avtal som upprättas mellan kommunen och stiftelsen år 2010. Avtalet innehåller klausuler där kommunen åläggs *"avvikelser från avtalet skall åtgärds skyndsamt och rapporteras till Stiftelsens styrelse respektive Kommunstyrelse"* och denna uppföljning har ej skett.

2.3 Ersättningar till ekonomichef och Kommunalråd

Den ersättning som utgår till ekonomichef och Kommunalråd för arbete utfört åt stiftelsen då stiftelsens ordinarie personal sagts upp är kommunicerad med stiftelsens styrelse. Ersättnings storlek är baserad på den kostnad stiftelsen hade för dessa tjänster då kommunen mellan åren 2010 och 2016 utförde dessa tjänster. Det är KPMGs bedömning att arvodets storlek inte utgör en oskälig ersättning för utfört arbete.

Ekonomichefen har inte kommunicerat till sin arbetsgivare att denne fakturerar från eget bolag för det arbete som genomförs åt stiftelsen.

Det föreligger oklarheter kring huruvida avtalet som upprättades mellan kommunen och stiftelsen från år 2010 fortfarande är giltigt då avtalet aldrig sagts upp. Om avtalet bedöms vara gällande är det kommunen som har ansvar att tillhandahålla de tjänster som stipuleras. När Kommunalrådet åtar sig att genomföra tjänsterna åt stiftelsen är denne inte anställd av kommunen men erhåller ersättning genom kommunen. KPMG har inte fått några uppgifter att Kommunalrådet meddelat stiftelsens styrelse att denne åtar sig arbetet för stiftelsen, utöver de sysslor Kommunalrådet har i sin egenskap som stiftelsens styrelseordförande.

Det finns också flera oklarheter och iakttagelser kring hantering av ersättning för det arbete som ekonomichefen och Kommunalrådet utför åt stiftelsen där sammanblandning av roller och ansvar, samt avsaknad av oberoende kontrollfunktioner gör att jävsituationer uppstår.

2.4 Underskrift och attest

KPMG har identifierat ett fall där ekonomichefen skrivit på en handling med Kommunrådets namnteckning. KPMG har inte identifierat något som tyder på att detta skall ha skett vid mer än ett tillfälle.

Attestreglementet i stiftelse har inte uppdaterats vilket lett till att ekonomichef varit ensam attestant under en period. KPMG konstaterar att intern kontroll och attestrutin eftersatts under flera år i stiftelsen.

2.5 Oegentligheter

KPMG gör ingen bedömning kring om underteckningen av handling som ekonomichef gör är att betraktas som urkundsförfalskning.

KPMG har i denna utredning inte funnit några andra misstänkta oegentligheter.

3 Styrande regelverk, dokument och avtal

Nedan har KPMG samlat relevanta utdrag ur Storfors kommuns regelverk, avtal och bestämmelser som använts för bedömningar av de uppgifter som framkommit i utredningen.

3.1 Revidering av stadgar för Stiftelsen Björkåsen

Ur sammanträdesprotokoll Dnr KS 2010–0275 daterat 2011-02-10 går att läsa följande-
§9 Styrelsen utser två till fyra personer till firmatecknare. Minst hälften av dessa ska vara ledamöter i styrelsen. Stiftelsens firma tecknas av två i föreningen, varav minst en är ledamot i styrelsen.

§10 Arvoden eller andra ersättningar åt styrelsen och anställda ska inte överstiga vad som kan anses skäligt. Arvoden åt styrelsen ska fastställas av kommunfullmäktige.

§19 Storfors kommun har när som helst rätt att inspektera stiftelsen och ta del av dess räkenskaper och handlingar.

3.2 Arvodesbestämmelser för förtroendevalda inom Storfors kommun

Antagna av kommunfullmäktige 2015-12-17.

I bilaga till arvodesbestämmelser s.8. står det skrivet "*Arvodet är maximerat till åtta timmar per dag oavsett antal sammanträden eller motsvarande*".

3.3 Anställningsavtal tjänsteman Storfors kommun

Ekonomichefens anställningsavtal har granskats för att kontrollera vilka uppgifter som omfattas i rollen som ekonomichef.

Ur ekonomichefens anställningsavtal går att läsa att sysselsättningsgraden är 100% med en arbetsvecka om 40h per vecka.

3.3.1 Tidsbegränsat förordnande

För perioden 2014-10-23 – 2016-10-31 förordnas ekonomichefen rollen som ekonomichef för Storfors kommun. Under punkt fyra i förordnandet står att oreglerad arbetstid tillämpas och ekonomichefen har inte rätt till kompensation för övertidsarbete. Under punkt fem står att förordnandet omprövas av båda parter senast sex månader innan förordnandets utgång.

3.3.2 Underlag för lönetillägg

Från 2012-12-01 utbetalas ett lönetillägg till ekonomichefen om 3 000 kr. Lönetillägget utgår för arbetet som verkställande tjänsteman i Stiftelsen Björkåsen.

2013-11-01 ändras den summan till 5 000 SEK för samma uppdrag.

Under tiden 2015-02-01 – 2015-09-30 ökar lönetillägget till 10 000 SEK. Under beskrivning av uppdraget går att läsa att grundersättningen på 5 000 SEK kompletteras med ersättning på 5 000 SEK på grund av tillfällig arbetsanhopning.

Även för tiden 2015-10-01 – 2015-11-30 är tillägget 10 000 SEK då en kompletterande ersättning om 5 000 SEK utgår för tillfällig arbetsanhopning i anslutning till överlämning av uppgifter till rekryterad fastighetschef.

3.4 Riktlinjer för bisysslor inom kommunen

På kommunens intranät står skrivet att bisyssla kan förbjudas om den innebär verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens.

Nedan utdrag gällande bisysslor enligt Allmänna Bestämmelser.

Regler om bisyssla enligt AB § 8

Arbetstagare som har en bisyssla ska anmäla denna och lämna de uppgifter, som arbetsgivaren anser behövs för bedömning av bisysslan. Arbetsgivaren ska medvetandegöra arbetstagaren om skyldigheten att anmäla bisysslan och lämna uppgifter. Detta ska ske på apt, vid introduktion samt årligen i medarbetarsamtalet.

Under rubriken **Ange bisyssla** i högra kolumnen finns den e-tjänst som skall användas för att anmäla bisyssla till arbetsgivaren.

Arbetsgivaren kan förbjuda bisysslan om arbetsgivaren finner att den kan

1. **a) inverka hindrande för arbetsuppgifterna,**
2. **b) innebära verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens.**

Anmärkning

Förtroendeskadlig bisyssla för arbetstagaren inom kommun, landsting eller kommunalförbund regleras i 7 § lagen om offentlig anställning (LOA).

För arbetstagare anställd hos annan arbetsgivare än kommun, landsting eller kommunalförbund gäller även att bisyssla kan förbjudas av arbetsgivaren om den kan

1. **c) påverka arbetstagarens handläggning av ärenden i sitt arbete hos arbets-givaren.**

Mom. 2 Förtroendeuppdrag inom fackliga, politiska eller ideella organisationer räknas inte som bisyssla enligt detta avtal.

Senast anmäld bisyssla Ekonomichefen lämnat in är från 2013. På den anmälan beskrev hen bisysslan som

Arbetstagare

Namn [REDACTED]	
Befattning Redovisningsansvarig	
Förvaltning Kommunstyrelsen	Avdelning Administration

Beskrivning av bisysslan

Eget företag med försäljning av handarbeten, garnar och djurtillbehör
Omfattning Fritiden
Uppdragsgivare Eriksson & Bergare i Storfors AB

3.5 Utdrag ur medarbetarsamtal med ekonomichefen

KPMG har tagit del av utdrag från ekonomichefens dokumenterade medarbetarsamtal för tiden 2016 till 2019.

3.5.1 Medarbetarsamtal från 2016 gällande bisyssla

Medarbetarsamtal
2016-04-25

Din tid i Storfors

Har och arbetar en del ideellt. Drivit egen firma med djurtillbehör som gick i konkurs. Idag har Ekonomichefen en mindre djurtillbehörsfirma i samverkan med sin mor. Har bisyssla som är anmäld till kommunen.

3.5.2 Medarbetarsamtal från 2018 gällande arbetstid

Medarbetarsamtal
2018-11-07

...Ekonomichefen sitter idag i styrelsen för AB Storfors Mark och Industri och Trygga Hem. Ekonomichefen är även firmatecknare för Stiftelsen Björkåsen. Ekonomichefen har idag inget påslag på lön för dessa uppdrag. KCF (Kommunchef) tar upp detta med KSO (Kommunalförbundet). Ett tillägg anses vara skäligt för de uppdrag som ekonomichefen har förutom sin tjänst som ekonomichef.

3.5.3 Medarbetarsamtal från 2019 gällande arbetstid och fördelning mellan uppdrag

Medarbetarsamtal

2019-02-26

Ekonomichefs ord:

Det är en utmaning att ibland säga nej och våga prioritera samt vid vissa tillfällen stänga dörren för att fokusera på uppgifter utan att bli störd. Har varit och är en hel del med stiftelsen, Sjögläntan och på senare tid även Kroppavägen 5.

Övrigt

Ekonomichefen började i kommunen 2011, tillträdde som ekonomichef 2014 och har gjort en imponerade resa och bidraget till mycket gott för Storfors kommun.

Ekonomichefen sitter idag i styrelsen för AB Storfors Mark och Industrifastigheter och Trygga Hem. Ekonomichefen är även firmatecknare för Stiftelsen Björkåsen. För dessa uppdrag utgår idag inget påslag på lön.

3.6 Avtal mellan Storfors kommun och Stiftelsen Björkåsen avseende tjänster

2010 upprättades ett avtal mellan Storfors kommun och Stiftelsen Björkåsen. I avtalet behandlades en rad punkter där det angavs att stiftelsen köpte flertalet tjänster från kommunen. Utdrag från avtalet redovisas närmare under punkterna 3.5.1 till 3.5.4. Angiven avtalstid var 2009-01-01 – 2011-12-31, efter utgången avtalstid förlängs avtalet med tre år i sänder förutsatt att uppsägning ej skett. Avtalet är undertecknat 2010 av representanter från stiftelsen Björkåsen och kommunen. Kommunalrådet var en av de undertecknade till avtalet. Under granskningen har KPMG inte fått ta del av någon skriftlig uppsägning av avtalet. Däremot upprättades 2016 ett nytt underlag som beskrivs i senare avsnitt.

3.6.1 Ekonomifunktion

Under punkt 6 Tjänstespecifikation går att utläsa att Ekonomifunktionen ska bestå i

- Ekonomisk uppföljning
- Kontoavstämning
- Bokföring
- Framtagande av budget
- Fakturahantering
- Utdebitering
- Hantering av lån
- Hantering av moms
- Rapportering till Skatteverket

- Mm

3.6.2 Administrativa tjänster

Utöver de saker som nämnts tidigare i avtalet ska fler administrativa tjänster gällande förvaltning och utveckling ingå

- Ledningsfunktion
- Kanslifunktion
- Hyresgästrelaterade tjänster
- Personalfunktion
- Inköpssamordning

3.6.3 Resurser

Under punkt 7 står att kommunen ska tillse att personella resurser avsätts i erforderlig omfattning för fullföljande av uppdraget i enlighet med detta avtal.

3.6.4 Uppföljning av avtalets efterlevnad

Under punkt 10 Uppföljning står att kommunen kontinuerligt ska följa upp efterlevnaden av detta avtal. Uppföljningen ska dokumenteras skriftligt. Större avvikelser från avtalet ska åtgärdas skyndsamt och rapporteras till Stiftelsens styrelse respektive Kommunstyrelsen vid kommande sammanträde.

Parterna ska utse kontaktpersoner för uppföljning enligt detta avtal.

3.7 Vad Stiftelsen Björkåsen önskar köpa av Storfors kommun 2016, samt förändringar från tidigare avtal

2016 bemannade Stiftelsen Björkåsen upp delar av verksamheten med egen administrativ personal. I samband med detta togs ett nytt underlag¹/avtalsförslag fram där vilka administrativa tjänster som fortsatt skulle köpas från kommunen specificerades.

Dokumentet KPMG tagit del av är inte underskrivet och det finns inget styrelseprotokoll som styrker att dokumentet antagits. KPMG har heller inte fått något svar på om det var tänkt att dokumentet skulle utgöra ett avtal, ett tillägg till befintligt avtal eller vilket annat syfte dokumentet skulle ha.

De uppgifter KPMG fått är att dokumentet använts som underlag för faktureringen.

3.7.1 Följande tjänster önskar Stiftelsen Björkåsen köpa av Administrationsavdelningen i Storfors kommun 2016

- Personalfunktion (utbetalning av löner, arvoden till styrelsen mm).

¹ Enligt kommunchef och ordförande för stiftelsen skall detta dokument inte ses som ett avtal då det hela var ett underlag för att ta beslut om fortsatt arbete. KPMG noterar att dokumentet ligger till grund för fakturering.

- Inköpssamordning (stöd vid ramavtalsupphandling mm). Gäller så länge som Riita² är kvar. Därefter krävs ny dialog.
- Fungerande ekonomisystem, datasystem, telesystem med allt som det innebär inklusive kopplingar till andra data och informationssystem.
- Kanslifunktion (protokoll, så länge M P är kvar)
- Ekonomifunktion (ekonomisk uppföljning, framtagande av budget, bokslut, hantering av lån, deklARATION till skatteverket). Baserat på ca 100 timmar/år
- Städning av trapphus och vissa lokaler och arbetsledning för städpersonal.
- Fastighetsdrift (hantering av styr- och reglerteknik, ventilation, el, värme, vatten och avlopp mm).
- Felavhjälpande underhåll (exempelvis, rensning av enklare avloppsstopp, byte av vitvaror, samt arbeten som inte kräver formell yrkesbehörighet (ex. inom VVS, el).
- Yttre underhåll (exempelvis grönyteskötsel, snöröjning och halkbekämpning).
- Fastighetsjour och beredskap.

3.7.2 Utförs av Stiftelsen i egen regi och avgår från tidigare avtal

- Ekonomifunktion, avseende bokföring, fakturahantering och utdebitering. Leverantörsfaktura hantering (skanning, kontering, mottagningsattestering).
- Hyresgästrelaterade tjänster, felanmälan, kontakt med hyresgäster, kontakt med potentiella hyresgäster, hyresdebitering, kontraktsskrivningar, nyckelhantering, hantering av bostadskö, påminnelser och inkasso, hantering av avhysningsärenden.
- Ledningsfunktion (strategisk vägledning, omvärldsbevakning, uppföljning, analys).
- Förvaltning och teknisk förvaltning av Stiftelsens fastighetsbestånd.
- Arbetsledning och samordning av de arbeten Stiftelsen beställer på egen hand.
- Byggledning.
- Teknisk expertis (mindre utredningar, ritningshantering, kalkyler, framtagande av underhållsplaner, mindre upphandlingar, inköp mm).
- Lägenhetsbesiktningar.

3.8 Sammanträdesprotokoll – Stiftelsen Björkåsens beslut

I sammanträdesprotokollet daterat 2019-03-12 står följande skrivet:

Kommunalrådet och ekonomichefen deltar inte under ärendet på grund av jäv. Administratörerna Annika Nowosad och Irene Svensson deltar inte i beslut på grund av jäv. Steve Nilsson verkar som tjänstgörande ersättare.

Under hela 2018 har Stiftelsen Björkåsen varit utan verkställande tjänsteman. För att verksamheten ska flyta på har Storfors kommuns ekonomichef samt Stiftelsens

² Oklart för KPMG vem Riita är och vilken funktion hen hade.

ordförande tillika Kommunalråd delat på de löpande arbetsuppgifterna. De har uppskattningsvis lagt ner mellan 5–10 timmar i veckan extra på Stiftelsen under det gångna året. För detta arbete har det hittills inte betalats något tillägg.

I samband med bokslutet har det avsatts 168 TSEK inklusive sociala avgifter för att kunna ersätta ekonomichefen och Kommunalrådet för det arbete som utförts under 2018.

Då det ställts högre krav på samtliga i Stiftelsen Björkåsen beslutar styrelsen att dela upp avsatt summa på fyra personer. Yttersta ansvaret för Stiftelsen Björkåsen rör Kommunalrådet och ekonomichefen.

3.8.1 Styrelsens beslut

Ersätta Kommunalråd och Ekonomichef för arbetet de utfört under 2018 med ett tillägg på 45 tkr + sociala avgifter per person.

Ersätta "Anställd 1" och "Anställd 2" för arbetet de utfört under 2018 med ett tillägg på 15 tkr + sociala avgifter per person.

3.9 Attestförteckning för Stiftelsen Björkåsen

KPMG har fått ta del av sammanträdesprotokoll daterat 2015-11-18. Där står att då stiftelsen från 1 december har en ny verkställande tjänsteman och en ny ekonomichef behöver attestförteckningen uppdateras.

Konto	Attestant	Ersättare
1xxxx-2xxxx	[REDACTED]	[REDACTED]
3xxxx-7xxxx	[REDACTED]	[REDACTED]
8xxxx-8xxxx	[REDACTED]	[REDACTED]

3.10 Delegationsordning Stiftelsen Björkåsen

Då Stiftelsen den 1 oktober 2015 hade administration i egen regi samt att man från 1 november samma år fick en nyinrättad tjänst som fastighetschef reviderades delegationsordningen.

I bilaga 1 Stiftelsen Björkåsens protokoll 2015-11-18 §37 står arbetsuppgifter delade mellan verkställande tjänsteman och ekonomichef.

3.10.1 Verkställande tjänsteman

- Ansvar för stiftelsens övergripande förvaltning och utveckling.
- Övergripande ansvaret för att styrelsens beslut verkställs.
- Ansvar för stiftelsens ekonomi enligt fastställd budget.
- Delegation att omdisponera medel inom befintlig budget så länge omdispositionen inte är av omfattande eller principiell karaktär.

- Tillse att stiftelsens verksamhet bedrivs enligt lagar och regler.
- Tillse att stiftelsens verksamhet utvecklas för ökad effektivitet och kvalitet samt hållbar ekonomi.
- Ansvara för uppföljning av Stiftelsen Björkåsens verksamhet.
- Ansvara för återkoppling till styrelsen.
- Fastställa rutiner för Stiftelsen Björkåsen
- Rätt att fatta beslut i förvaltningsfråga där styrelsen normalt är beslutsinstans, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för stiftelsen.
- Ansvara för att den administrativa verksamheten för stiftelsen verkställs i enlighet med de intentioner som fastslås i avtal mellan kommun och Stiftelse.
- Ansvara för att administrationen kopplat till stiftelsen verkställs enligt gällande lagar och regler.
- Ansvara för att det administrativa arbetet utvecklas för ökad effektivitet och kvalitet.
- Rapportering av större avvikelser av verksamheten i förhållande till avtalat uppdrag ska utan dröjsmål ske till stiftelsens ordförande.
- Rapportering av större ekonomiska avvikelser i förhållande till budget/beställning/avtal i den tekniska verksamheten ska utan dröjsmål ske till Stiftelsens ordförande.

3.10.2 Ekonomichef

- Ansvara för framtagande och sammanställning av ekonomiska anvisningar, underlag till budget, uppföljningar och årsredovisning inom angivna tidsramar.
- Säkerställa att ekonomiarbetet bedrivs enligt lagar och regler.
- Ansvara för och verkställa förvaltning av stiftelsens finansiella tillgångar och skulder.
- Föreslå förändringar inom det finansiella området i syfte att stärka stiftelsens finansiella ställning.
- Verkställa förändringar inom det finansiella området i syfte att stärka stiftelsens finansiella ställning under förutsättning att inte förändringarna är av omfattande eller principiell karaktär.
- Bidra med ekonomisk expertis.
- Rapportering av större finansiella avvikelser ska utan dröjsmål ske till verkställande tjänstemannen och till stiftelsens ordförande.
- Uppföljning och rapportering av stiftelsens finansiella ställning sker periodiskt till verkställande tjänstemannen och stiftelsens ordförande

3.11 Bakgrundskontroll – Ekonomichef

Ekonomichefen förekommer med tre bolagskopplingar. Två bolag är kommunens bolag och det tredje är Eriksson & Bergare i Storfors AB som är det bolag ekonomichef driver tillsammans med en närstående.

**Kooperativa
hyresrättsföreningen
Trygga hem i Storfors**
Ordinarie ledamot

**Aktiebolaget Storfors
Mark- och
Industrifastigheter**
Ordinarie ledamot

Eriksson & Bergare i Storfors AB
Suppleant

Verksamheten har bestått av Djurbutiken Fyra Ben samt butiken Sivs Handarbetshörna. Utöver det står det att bolaget ska bedriva konsultverksamhet avseende företagsorganisation.

Verksamhet & ändamål

Bolaget ska bedriva försäljning av djurfoder, djurtillbehör, handarbeten, garner, sytillbehör och konsultationer inom organisationsutveckling samt därmed förenlig verksamhet.

Svensk näringsgrensindelning

47762 **Specialiserad butikshandel med små sällskapsdjur**
47789 **Övrig specialiserad butikshandel**
70220 **Konsultverksamhet avseende företagsorganisation**

Status

Status: Bolaget är aktivt

Bolaget registrerat: 2006-11-24

F-Skatt: Registrerad

Startdatum för F-Skatt: 2007-02-01

Moms: Registrerad i Momsregistret

Startdatum för moms: 2007-02-01

Bolagsform: Aktiebolag

Ägandeförhållande: Privat, ej börsnoterat

Länsäte: Värmlands län

Kommunsäte: Storfors

Bransch

Detaljhandel

└ **Sällskapsdjur, Butikshandel**

3.12 Kontroll av leverantörsregister

3.12.1 Kontroll av kommunen och stiftelsens leverantörsregister

Under 2018 bytte kommunen system från Visma till Raindance. Kontroll av leverantörsregistret är därför utförd både i Visma och i Raindance.

Storfors kommun och Stiftelsen Björkåsen använder sig nu av ekonomisystemet Raindance där fakturor scannas in och ankomstregistreras. Därefter skickas de ut för attest och då de är godkända betalas de ut vid förfallodag.

Kontroll i Visma har gjorts från 2007 till 2018. Kontroll av leverantörsregistret i Raindance har gjorts från början av 2018. Sökning har skett på namnet Eriksson & Bergare i Storfors AB samt med bankgironummer 5835–7914.

3.13 Brottsbalken 14 kap 1§ Urkundsförfalskning

De anklagelser som framkommit mot ekonomichefen är att denne begått urkundsförfalskning. KPMG har inte gjort någon juridisk bedömning kring brottet men utrett omständigheter utefter det som står i brottsbalkens 14 kap 1§

Där står det att den som obehörigen genom, att skriva eller på liknande sätt ange annan persons namn eller på annat sätt, framställer en falsk urkund eller ändrar eller fyller ut en äkta urkund, döms om åtgärden innebär fara i bevishänseende, för urkundsförfalskning till fängelse i högst två år.

3.13.1 Rekvisit

De rekvisit som ingår vid urkundsförfalskning är specificerade nedan. KPMG har inte gjort slutgiltiga bedömningar kring brottets fullbordande utan endast täckt upp för rekvisiten vid intervjuerna.

- *Obehörigen skriva annans namn.* Samtycke till att skriva annans namn gör att det inte är brottsligt enligt den här paragrafen. Dvs. om Kommunalrådet tidigare låtit ekonomichefen skriva på fakturor i Kommunalrådet namn så finns det en tyst överenskommelse som gör att det inte går att bevisa att ekonomichefen den här gången gjorde det utan samtycke.
- *Fara i bevishänseende.* För att det överhuvudtaget ska kunna röra sig om urkundsförfalskning behöver det funnits en överhängande risk att personer skulle blivit vilseledda att tro att det var Kommunalrådets riktiga underskrift.
- *Gränsdragningsproblem mot andra paragrafer.* För att det ska kunna röra sig om en eventuell urkundsförfalskning krävs även att ekonomichefen har gett sken mot den som begärde ut fakturan att det är Kommunalrådet som skrivit på fakturan.

4 lakttagelser från utredningen

4.1 Inledning

Ekonomichefen har arbetat i Storfors kommun sedan 2011 och tillträde som ekonomichef 2014.

Under den tiden har ekonomichefen arbetat med stiftelsen Björkåsen, först som ekonomiansvarig när kommunen ansvarade för hela förvaltningen och stiftelsen inte hade egen personal. Under den tiden utgick en extra ersättning från kommunen till ekonomichefen på 10 TSEK per månad för det arbete som utfördes för stiftelsen.

2015 beslutar stiftelsen att själv sköta delar av sin administration. Stiftelsen anställer egen personal men väljer att fortsättningsvis låta kommunen sköta hantering av ekonomi, de delar som nämns under stycke 3.9.2. Det är vår förståelse att det var ekonomichefen som utförde dessa arbetsmoment.

I samband med denna förändring upphörde kommunen att fakturera i enlighet med det avtal som ingått 2010. Stiftelsen skall fortsättningsvis ha drivits i enlighet med det dokument/avtalsförslag som upprättats.

KPMG har inte identifierat någon dokumenterad uppsägning av avtalet från 2010 mellan stiftelsen och kommunen. Det nya dokument som upprättades, och där det är oklart vilken funktion dokumentet skulle ha, har heller inte undertecknats av någon part. Således saknas både datering när det nya dokumentet upprättades och trädde i kraft samt vilka som fattade beslut. När verksamhetschefen för stiftelsen Björkåsen slutar får kommunens ekonomichef en ökad arbetsbörda som mer likande arbetsuppgifterna i avtalet från 2010 men utan att någon extra ersättning utställdes till ekonomichefen eller att kommunen fakturerade för denna ökade arbetsbörda. Det upprättades inte heller något avtal mellan stiftelsen och ekonomichefens privata bolag gällande dessa ökade ekonomitjänster.

Stiftelsen medger att den under perioden efter att stiftelsen personal sades upp till nutid haft minskade kostnader vilket möjliggjort reparationer av byggnader. Det är oklart varför ökade kostnader för hantering av administration ej förutsågs samtidigt som stiftelsens egen personal försvann.

4.2 Kontroll utförd av leverantörsregistret

4.2.1 Kontroll av kommunens leverantörsregister

Innan kommunen bytte redovisningssystem till Raindance våren 2018 användes redovisningssystemet Visma. Efter kontroll i Visma kan konstateras att tre fakturor inkommit till kommunen från ekonomichefens privata bolag, en faktura vardera under åren 2007, 2009 och 2013. De två tidigare fakturorna inkom till kommunen redan innan ekonomichefen själv påbörjat sin anställning hos kommunen.

Historikregister		Fakturaanalys				Datum 20191125_13:06:35			Sida								
Ue	L	Levnr	Fnr	Hd	Fakturanr	Faktbel	Attes	F	Betdat	Bokdat	Betmot.	Vernr	Gr.dat	Me	Momabel	S	O
00	B	58357914	0	FA	5759 99	1,340.00			20071109	20071029	DJURSHOP	65835	20071010	1	268.00	U	
00	B	58357914	0	FA	9261	62.00			20091112	20091016	DJURSHOP	64737	20091013	1	12.40	U	
10	B	58357914	0	FA	14681	148.00			20130404	20130308	DJURSHOP	101388	20130308	10	29.50	U	
Total						1,550.00									309.90		

Faktura 14681 från 2013 är på 148 SEK och avser garn och virknålar.

Vid kontroll i leverantörsregistret i Raindance påträffas leverantör 21109623 med namnet Eriksson och Bergare i Storfors AB. Leverantören är upplagd 2018-04-12 av P V (anställd på kommunen.)

Leverantör ERIKSSON & BERGARE I STORFORS AB

Datum och tid	Händelse	Fält	Från	Till	Anvä...	Namn	Komman...
2018-04-12 08:05:39	Ändrad	Namn/Adress1	DJURSHOPEN FYRA BE...	ERIKSSON & BERGARE I...	VUPO...	Pajo Vujic	LP:LVR
2018-04-12 08:04:00	Ändrad	Tabell	MP:	MP:871	VUPO...	Pajo Vujic	LP:LVR
2018-04-12 08:04:00	Skapad				VUPO...	Pajo Vujic	LP:LVR

Sökning på leverantören visar en faktura som registrerats 2018-04-12 av P V. Fakturan avser inköp av garn till en summa om 1 010 SEK. Fakturan är attesterad av H B. Ingen annan faktura har påträffats vid sökning i Raindance.

Historik

Leverantörsfaktura

Faktura **21109623**

Datum	Tid	Händelse	Användare	Histor...
2018-04-12	08:08:14	Fakturaregistrering	Pajo Vujic	
▶ 2018-04-12	08:08:28	Cirkulation	Pajo Vujic	003
2018-04-12	08:09:05	Kontering	Pajo Vujic	
▶ 2018-04-12	08:09:14	Cirkulation	Pajo Vujic	0820
2018-04-12	08:09:35	Lagt dokument på utred	Pajo Vujic	
2018-04-12	08:09:37	Tagit bort dokument frå	Pajo Vujic	
2018-04-12	13:54:05	Attestering - GRANSK	Henrik Bäckman	
▶ 2018-04-12	13:56:04	Cirkulation	Henrik Bäckman	037
2018-04-13	07:45:21	Påminnelse skickad	System manager	
2018-04-13	07:45:19	Påminnelse skickad	System manager	

Stäng

4.2.2 Kontroll av Stiftelsen Björkåsens leverantörsregister

Kontroll i stiftelsens leverantörsregister har gjorts genom sökning på namnet Eriksson och Bergare i Storfors AB alt med bankgironummer 5835-7914.

Kontroll visar att en tjänsteman inom kommunen skapat en ny leverantör 2019-05-09 för Eriksson och Bergare i Storfors AB

Historik

Leverantör: Eriksson & Bergare i Storfors AB

Datum och tid	Händelse	Fält	Från	Till	Anvä...	Namn	Komman...
---------------	----------	------	------	------	---------	------	-----------

Sök leverantörsfaktura

Faktura:

Lev. referens:

Leverantör:

Mina fakturor:

Fakturadatum:

Belopp i valuta:

Fakturatyp:

Tabell:

Status

Ny Preliminär Definitiv Attesterad

Helt betald Klar Makulerad Ja Nej

[Sök via kontering/attestering](#)

Träffar: 1

Faktura	Leverantörsid	Leverantör	Er referens	OCR - nummer	Datum	Förf. datum	Status	Fakturabel...	Br
21102616	10101	Eriksson & Berg...	1		2019-05-09	2019-05-29	HBET ATT	78750,00	

Totalbelopp i SEK: 78 750,00

Vid sökning på leverantören går att utläsa att endast en faktura inkommit på nämnda leverantör, faktura 21102616. Detta är den faktura ekonomichefen skickade i maj och som avsåg ersättningen för ekonomitjänster ekonomichefen utfört i stiftelsen.

4.3 Påskrift med kommunrådets namn

KPMG har fått samstämmiga uppgifter i intervjuer att ekonomichefen skrivit under med Kommunalrådets namnteckning. Även ekonomichefen själv har medgett att hen skrivit under med Kommunalråds namnteckning.

Efter att stiftelsens verksamhetschef lämnat sin post har stiftelsen inte uppdaterat attestordningen vilket inneburit att ekonomichefen stått som ensam attesthållare bland tjänstemän under hela 2018 och 2019 fram till händelsen där ekonomichef signerade med annans namnteckning.

Vidare visar intervjuer med berörda personer på samstämmiga uppgifter att kommunen inte har, eller har haft, någon vare sig uttalad eller outtalad rutin att skriva på handlingar med annans namn. KPMG har under granskningen inte funnit några indikationer på att underteckning med annans namn skett vid flera tillfällen än den beskrivna händelsen.

Ekonomichefen hävdar att påskriften gjorts mot bakgrund av tidspress då fakturorna och löneutbetalningarna som saknade underskrift begärdes ut av media. Påskrift hade glömts bort och stiftelsen saknade rutiner och system för att följa upp och säkerställa att påskrift gjorts. Uppgifter från både ekonomichefen och Kommunalrådet tyder på att samtal fördes i maj 2019 kring att Kommunalrådet skulle skriva på originalfakturan efter att den ankomstregistrerats i Stiftelsen Björkåsens leverantörsregister. Det är oklart varför Kommunalrådet inte signerade fakturan. Kommunalrådets ersättning hade blivit utbetalat via kommunen.

4.3.1 Kommunalrådets egna namnteckning

4.3.2 Den namnteckning ekonomichefen skrev på konteringsunderlaget

4.4 Sammanträdesprotokoll Stiftelsen Björkåsen – Angående ersättning

Genom sammanträdesprotokoll från Stiftelsen Björkåsen daterat 2019-03-12 går att utläsa att styrelsen fattar beslut om utbetalning av ersättning och fördelning av summorna mellan de personer som utfört arbetet.

I protokollet står inget kring när eller hur denna ersättning ska utbetalas. KPMG har inte heller fått ta del av något underlag där krav på utbetalningens form specificeras.

4.4.1 Grunddokumentet som lämnades in/ Underlag som styrker utbetalning

KPMG har tagit del av det dokument som låg till grund för Stiftelsens beslut angående ersättning till ekonomichef och Kommunalrådet. Dokumentet är skrivet som ett tjänsteutlåtande på Stiftelsen Björkåsens brevpapper med rubriken "Ersättning för utfört arbete".

I texten står att under hela 2018 har Stiftelsen Björkåsen varit utan verkställande tjänsteman. För att verksamheten ändå skall fungera har Storfors kommuns ekonomichef och Stiftelsens ordförande delat på de löpande arbetsuppgifterna, båda har lagt ner mellan 5–10 timmar i veckan extra på Stiftelsen under det gångna året. För detta arbete har det hittills inte betalats någon ersättning.

Det står vidare att i samband med bokslutet har det avsatts 168 000 kr inklusive sociala avgifter för att kunna ersätta ekonomichefen och stiftelsens ordförande för det arbete som utförts under 2018.

Dokumentet avslutas med ett förslag till beslut. Det börjar med texten, "Stiftelsens Björkåsens styrelse beslutar: Ersätta stiftelsens ordförande och ekonomichefen för det utförda arbetet de utfört extra under 2018 med 60 000 kr + sociala avgifter per person".

Dokumentet är inte underskrivet utan avslutas med texten, För Stiftelsen Björkåsen. Ingen bilaga med tidrapportering eller specifikation av utförda tjänster bifogades handlingen.

Uppgifter finns att det var ekonomichefen och kommunrådet som önskade ersättning och att ekonomichefen avsatte beloppet i bokslutet och skrev dokumentet som legat som underlag till styrelsen. Arvodet baseras enligt uppgift på de kostnader stiftelsen haft under den period då kommunen skötte administrationen för stiftelsen, i enlighet med avtalet från 2010.

Uppgifterna går isär vem som lämnade dokumentet till styrelsen och vem som föredrog begäran. Men det har framkommit samstämmiga uppgifter i genomförda intervjuer att både ekonomichefen och Kommunalrådet var på plats och lämnade över dokumentet till styrelsen men lämnade rummet under handläggning av ärendet.

4.5 Utbetalning av ersättning till Kommunalrådet

Ersättningen betalades ut till Kommunalrådet genom kommunen. Utbetalningen registrerades på samma utbetalningsavi som Kommunalrådets vanliga arvode men specificerad som ersättning.

I kommunens redovisningssystem Raindance går att följa att den som skapade fakturan och skickade till Stiftelsen var ekonomichefen. Detta har även bekräftats av ekonomichefen själv som säger att hen upprättade fakturan med styrelseprotokollet från sammanträdet 2019-03-12 som underlag. Benämning på fakturan är "Ersättning till Kommunalråd för extra utfört arbete i frånvaro av verkställande tjänsteman 2018".

KPMG har inte funnit något underlag till fakturan där tidsrapportering eller närmare beskrivning av genomförda arbetsuppgifter framkommit. I intervjuer har det framkommit att några sådana underlag inte heller finns och att tidsrapportering inte utförs. Mot bakgrund av detta kan ingen rimlighetsbedömning av det utbetalda beloppet göras.

I stiftelsens redovisningssystem Raindance går att följa att administratören på stiftelsen ankomstregistrerade fakturan och skickade den till ekonomichefen för attestering.

I samband med att verkställande tjänsteman vid stiftelsen avgick blev ekonomichefen ensam kvar i stiftelsen i rollen som attestant enligt senast upprättad attestförteckning.

4.5.1 Skälighet och beslutsfattande angående ersättning

Stiftelsens stadgar gör gällande att *"Arvoden eller andra ersättningar åt styrelsen och anställda ska inte överstiga vad som anses skäligt. Arvoden åt styrelsen ska fastställas av kommunfullmäktige"*.

Det belopp som utbetalas till Kommunalrådet för de extra arbetsuppgifter som genomförts åt stiftelsen för att täcka upp när stiftelsens tjänsteman slutade har baserats

på insatsen omfattning samt kostnader stiftelsen haft historiskt för dessa tjänster. Då Kommunalrådet inte bifogat tidssedlar eller specifikation kring genomfört arbete har KPMG inte kunnat bedöma rimlighet i ersättning i förhållande till genomförd insats. Kommunalrådet har inte i sin roll som stiftelsens ordförande diskuterat ersättningen med kommunfullmäktige.

4.6 Utbetalning av ersättning till ekonomichefen

Ekonomichefen fakturerar stiftelsen från eget bolag Eriksson och Bergare i Storfors AB. Det saknas specifikation av nedlagd tid och genomförda arbetsuppgifter till fakturan.

KPMG:s genomförda intervjuer med ekonomichefen och Kommunalrådet visar samstämigt att ekonomichefen ställde frågan till Kommunalrådet, tillika stiftelsens styrelseordförande, om det gick bra att fakturera från ekonomichefens egna bolag innan fakturan skapades och Kommunalrådet svarade då att så länge det inte blev någon skillnad i kostnad för stiftelsen så spelade det ingen roll varken för stiftelsen eller Kommunalrådet.

Intervjuer med ekonomichef, Kommunalråd och vice styrelseordförande för stiftelsen visar på att frågan om att ekonomichefen skulle fakturera från eget bolag inte lyftes med någon annan styrelsemedlem än styrelseordföranden i stiftelsen. KPMG har inte heller funnit några uppgifter i styrelsens underlag för beslut som specificerar krav på hur ersättningen skulle utbetalas.

Då ekonomichefen inte har någon tidrapportering eller specifikation för de arbetsuppgifter som utförts har det inte gått att göra någon jämförelse av dem mot tillägget i avtalet för de tjänster kommunen fortfarande utför gentemot stiftelsen.

Flera av de intervjuade personerna uppger dock att ekonomichefen har genomfört ett omfattande arbete för stiftelsen.

4.7 Bisyssla anmäld till kommunen

Ekonomichefen har anmält bisyssla till kommunen 2016. Under 2019 skickade kommunchefen ut ett meddelande till hela ledningsgruppen där han uppmanade dem att inkomma med uppgifter om bisyssla till kommunens personalchef. När KPMG efterfrågar dokumentet konstateras att hela ledningsgruppen svarat utom ekonomichefen.

Enligt uppgift till KPMG har något ansvar för uppföljningen av insamlandet av bisysslor ej tilldelats någon specifik individ utan kommunchefen trodde att personalchefen skulle följa upp det och tvärt om.

5 Analys

KPMG har fått i uppdrag av Storfors kommunchef att besvara följande frågor:

- Undersöka och granska hanteringen av ersättning för arbete med bostadsstiftelsen Björkåsen
- Undersöka hur berörda avtal mellan Storfors kommun och bostadsstiftelsen Björkåsen efterlevts
- Undersöka om hanteringen av ersättningen följt gällande attestordning och kommunen och stiftelsens regelverk gällande ersättning
- Undersöka om några oegentligheter förekommit

Avtal mellan kommun och stiftelse

Det finns ett avtal som reglerar samverkan mellan kommunen och stiftelsen från 2010, ett avtal som båda parter initialt följer. Under 2016 förändras stiftelsens behov av vilket stöd de behöver från kommunen men avtalet sägs inte upp eller förändras. Det finns ett dokument som beskriver stiftelsens nya behov och som också ligger till grund för vilken kostnad kommunen skall fakturera stiftelsen. KPMG kan konstatera att båda parter agerar utefter det senare dokumentet. Huruvida avtalet från 2010 är att ses som upphävt eller om detta fortfarande gäller får en juridisk bedömning avgöra.

KPMG kan konstatera att samverkan mellan kommunen och stiftelsen fortskridit under en period då osäkerhet kring ansvar, roller och vilka arbetsuppgifter vilken part hade ansvar för har förelegat.

I samband med att stiftelsens verksamhetschef lämnar sin anställning i slutet av 2017 sker ytterligare förändringar i Stiftelsens behov av hjälp med administrativa tjänster. För att hantera denna administration åtar sig Kommunalrådet, i sin roll som stiftelsens ordförande, och ekonomichefen dessa arbetsuppgifter. Det saknas avtal som reglerar dessa åtaganden.

Att Kommunalrådet varit en arbetande styrelseordförande i stiftelsen som parallellt med sin roll som ordförande även arbetat aktivt i stiftelsen finns det inga direkta förbud mot. Däremot anses det finnas en betydande risk att det sker sammanblandning mellan styrelseordföranden, styrelsens och verkställande chefens roll när ordföranden även har löpande arbetsuppgifter. När det finns en arbetande styrelseordförande är det därför viktigt att arbetsfördelningen mellan vilka uppgifter som tillhör ordförandeskapet och den verkställande chefens kommer i skriftligt uttryck i de interna arbetsinstruktionerna.

När administrativ personal i stiftelsen lämnar sin anställning fick Kommunalrådet och ekonomichefen i uppgift av stiftelsens styrelse att "se över" hanteringen av stiftelsens administration. Denna översyn borde varit en transparent och dokumenterad process med tanke på den intressekonflikt som föreligger där Kommunalrådet i sin roll som styrelseordförande i slutändan också skall fungera som arbetande styrelseordförande som erhåller ersättning. Även processen kring ekonomichefens roll borde förtydligats.

Det är KPMG:s bedömning att kommun och stiftelse efterlever avtal och/eller agerar i samförstånd fram till den punkt då stiftelsen säger upp sin administrativa personal. Efter att personalen i stiftelsen sagts upp är det oklart vem som skall överta det administrativa arbetet.

Ytterst ansvarig för att efterlevnaden av avtalet mellan kommun och stiftelse från 2010 följts upp borde vara kommunchefen men den uppgiften kan också varit delegerad till ekonomichefen. Om en juridisk bedömning visar att grundavtalet från 2010 fortfarande är aktivt även efter 2016 kan KPMG konstatera att det saknas giltiga avtal mellan kommunen och de parter som erhåller betalning för genomförda arbetsuppgifter. Det saknas också information om grundläggande frågeställningar som ansvarsfördelning, vad som skall utföras, vem som skall utföra arbetet samt till vilken kostnad. Då ekonomichefen och Kommunalrådet, i sin roll som stiftelsens styrelseordförande, utför dessa uppgifter utan att först få uppdraget från kommunen får kommunen aldrig möjligheten att bestämma hur och av vem arbetsuppgifterna ska utföras.

Uppföljning av avtal

I avtalet från 2010 mellan stiftelsen och kommunen står att kommunen kontinuerligt skall följa upp efterlevnaden av avtalet. Uppföljningen skall dokumenteras skriftligt. Större avvikelser från avtalet skall åtgärdas skyndsamt och rapporteras till Stiftelsens styrelse respektive Kommunstyrelsen vid kommande sammanträde. KPMG har inte funnit dokument som styrker att detta efterlevts, vi har heller inte fått någon information att muntlig uppföljning skall ha skett.

En central frågeställning är vem som hade ansvar att lyfta frågan kring ansvar för att upprätta/uppdatera avtal. Både kommun och stiftelse har ett ansvar men det vilar ett stort ansvar på ekonomichefen som har insyn i ärendet och företrädar kommunen. Även styrelsen i stiftelsen har ett ansvar att säkerställa att styrningen i stiftelsen fungerar på ett tillfredsställande sätt. Ekonomichefens och Kommunalrådets engagemang inom både kommunen och stiftelsen i kombination med deras respektive roll i beslutsprocesser gör att insyn begränsas och de båda borde ha säkerställt en opartisk hantering av beslut om eget arbete och ersättning för utfört arbete.

Det enda giltiga avtal KPMG identifierar är från 2010 och detta har inte sagts upp av någon part. Samtidigt har båda parter agerat i enlighet med en ny rutin som dokumenterats från och med 2016. Varken kommunen eller stiftelsen kan säga huruvida detta är ett icke påskrivet tilläggsavtal som borde legat som tillägg till grundavtalet eller hur det bör tolkas.

Ersättning till ekonomichef och Kommunalråd

Kommunalrådet är inte anställd av kommunen men får betalt genom kommunen för det arbete som genomförs åt stiftelsen då stiftelsens tjänsteman slutat. Det är oklart om Kommunalrådet fått godkännande från övriga styrelsen om han kan åta sig arbetet eller om detta skall rymmas inom hans normala arvode som styrelseordförande i stiftelsen. KPMG har inte fått några uppgifter i genomförda intervjuer att Kommunalrådet meddelat styrelsen att han åtar sig det extra arbetet.

Ekonomichefen har inte kommunicerat till sin arbetsgivare att denne åtagit sig extra arbetsuppgifter från stiftelsen. Ekonomichefen har inte heller uppdaterat sin bisyssla och meddelat att hen har bisyssla som ekonomifunktion åt stiftelsen. Kommunchefen i Storfors har däremot uppgett att denne varit medveten om att ekonomichefen utfört arbete åt stiftelsen, sysslor som överstigit det som var avtalat mellan kommun och stiftelse.

Hantering av ersättning till Kommunalråd och ekonomichef frambringar en rad frågeställningar och iakttagelser.

- Det saknas avtal och dokumentation som stödjer nivåer på ersättning, vilka arbetsuppgifter som skall utföras och vem som skall utföra vilka arbetsuppgifter.
- Det finns ett beslut i form av Stiftelsen Björkåsens styrelses sammanträdesprotokoll daterat 2019-03-12 där det framkommer att ersättning ska utbetalas. Underlaget för utbetalningen av ersättningen är inte underskrivet med några namn och uppgifterna går isär kring hur ersättningsanspråket lades fram till styrelsen för beslut. Det saknas relevanta avtal mellan parter som utför arbeten.
- Det är otydligt hurvida de sysslor ekonomichef och Kommunalråd utförde åt stiftelsen så stiftelsens personal ej längre var kvar skulle ingå i deras ordinarie arbetsuppgifter.
- Då stiftelsens verksamhetschef lämnar blir ekonomichefen ensam kvar som attestant enligt attestflödet. Under hela 2018 och början av 2019 har ekonomichefen varit den enda som beslutsattesterat fakturor för utbetalning i stiftelsen. Detta inkluderar även de fakturor från kommunen som ekonomichefen själv skapat. Kommunalrådet står som firmatecknare för stiftelsen men står ej med på attestlistan. Enligt ekonomichefen är det för att endast tjänstemän sätts upp på attestlistan men att firmatecknare borde vara likvärdigt. Gällande den faktura ekonomichefen skickar från sitt eget bolag är det ekonomichefen själv som beslutsattesterar den. Den scannas och ankomstregistreras av en administratör men denne har ingen attesträtt och är inte firmatecknare.

KPMG kan konstatera att utbetalda belopp beslutades av stiftelsens styrelse baserat på historiska kostnader som beslutats i avtalet mellan stiftelsen och kommunen 2010.

En omständighet som försvårar bedömningen av ärendet är sammanblandningen av roller och ansvar. När uppföljning brister i exempelvis stiftelsen och ekonomichef kvarstår som ensam attestant uppstår en jävsituation när ekonomichefen attesterar fakturor från eget bolag.

En intressekonflikt föreligger även när Kommunalrådet begär ersättning för arbete i stiftelsen som redan genomförts. Kommunalrådets olika roller i stiftelsen som styrelseordförande och verksam inom stiftelsens löpande verksamhet ställer krav på transparensen och fungerande rutiner för att visa på opartiskhet.

Sammanblandningen av roller och ansvar samt avsaknad av oberoende kontrollfunktioner gör att jävsituationer uppstår för både ekonomichefen och Kommunalrådet gällande ersättning för arbete utfört åt stiftelsen.

Utöver äldre fakturor för garn har KPMG inte identifierat några ytterligare fakturor från ekonomichefens bolag än den som avsåg utfört arbete för stiftelsen efter att deras tjänsteman slutade. Den ersättning som ekonomichefen och Kommunalrådet har fått har varit kända av styrelsen i stiftelsen och i nivå med ersättningen som utgått i tidigare avtal mellan kommunen och stiftelsen. Ekonomichefen har också lyft frågan om ersättning till styrelsen i stiftelsen. Det är KPMG:s bedömning att ekonomichef utfört arbetsuppgifter åt stiftelsen.

Det är KPMG:s bedömning att det inte råder någon oklarhet eller tvist kring den utbetalade ersättningen som utgår till ekonomichef och Kommunalrådet. Styrelsen i stiftelsen hade fått information om utbetalningen. Vidare har stiftelsen utnyttjat det

överskott som uppstod i och med att kostnader för personalen minskat i och med uppsägning samtidigt som arbetssysslorna kvarstod.

Underskrift och attest

Granskningen har funnit ett fall där ekonomichefen skrivit på en handling med Kommunalsrådets namnteckning. Intervjuer och kontroller visar inget som tyder på att detta skett vid fler tillfällen. KPMG gör ingen bedömning kring om underteckningen bör betraktas som urkundsförfalskning.

Kommunalsrådet har, i sin egenskap som stiftelsens styrelseordförande, innan fakturan skapades, blivit tillfrågad att attestera fakturan och då svarat jakande på detta. Attestering har sedan ej skett. Angiven orsak är att Kommunalsrådet ville undersöka hur attest skulle ske. KPMG konstaterar att intern kontroll och attestrutin eftersatts under flera år innan omständigheterna lyfts fram i media.

Då Kommunalsråd har rätt att teckna för stiftelsen i sin roll som stiftelsens styrelseordförande kan en attesträtt inkluderas i detta förutsatt att kostnaden inte är verksamhetsfrämmande eller är i strid mot interna regelverk.

Det är KPMG:s bedömning att det var ekonomichefens ansvar att uppdatera attestreglemente. Stiftelsen har ett ansvar att den interna kontrollen i stiftelsen är fullgod.

Bisyssla

Ekonomichefen har uppgett en bisyssla i form av eget bolag. När ekonomichefen i ett senare skede fakturerar från detta bolag är det för andra tjänster än de som bisysslan uppgett. Ekonomichefen har också underlåtit att uppdatera sin bisyssla när instruktion om detta utgick från arbetsgivaren.

I intervjuerna går uppfattningarna isär om det var kommunen som utförde det extra arbetet för stiftelsen eller om det var arbete utanför kommunens avtal och därför utfördes som bisyssla av ekonomichefen. Då det dessutom saknas avtal och arbetsbeskrivning har KPMG inte heller kunnat ge svar på denna fråga.

Kommunalsrådet är inte anställd av kommunen utan politiskt tillsatt och får arvode för sitt arbete. Vid intervju med Kommunalsrådet bekräftar denne att något anställningsavtal mot kommunen inte finns. Hade kommunchefen valt att lägga kommunens tjänstemäns arbetsuppgifter på Kommunalsrådet hade kommunen fått anställa eller kontraktera Kommunalsrådet och betala ut lön eller ersättning.

6 Slutsats

Vi kan konstatera att ekonomichefen vid ett tillfälle har signerat ett underlag i annans namn. KPMG har inte identifierat några andra tillfällen då liknande förfaringsätt har tillämpats. Vi har inte heller identifierat att ekonomichef tillskansat sig medel privat från stiftelsen på ett otillbörligt sätt. Det fakturerade beloppet som ekonomichefen fakturerat stiftelsen är för utfört arbete och kostnaden är avstämd med stiftelsens styrelse.

KPMG kan konstatera brister i kommunens avtalshantering. Avtalet kommunen har med stiftelsen har inte följts upp och inte heller anpassats för att motsvara de tjänster stiftelsen

köper, det förekommer också brister i efterlevnad av avtalet. Ansvaret att hantera avtal torde vara kommunchefens om ansvaret inte är delegerat.

KPMG har identifierat brister i attest och betalningsrutiner. Stiftelsen har brustit i att uppdatera attestrutin och har heller inte dokumenterat ansvarsområden och ersättning för det arbete som Kommunalråd och ekonomichef utför åt stiftelsen efter 2018.

Kommunalrådets olika roller inom stiftelsen ställer höga krav på transparensen och tydliga avtal/instruktioner avseende ansvar och ersättning då här kan föreligga intressekonflikter. KPMG har inte identifierat några avtal/instruktioner eller annan dokumentation avseende Kommunalrådets roller, ansvarsområden eller ersättning när denne tar roll som arbetande styrelseordförande i stiftelsen.

KPMG kan konstatera att ekonomichef signerat ett underlag i annans namn. Huruvida detta utgör urkundsförfalskning faller utanför KPMG:s kompetens varför vi hänvisar till juridisk expertis. KPMG kan i sin utredning inte finna några andra misstänkta oegentligheter.

2019-12-20

KPMG AB